

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

«Πώς πας, ποταμέ;» Περνώντας μαζί εποχές αλλαγών

Nicky Haire

Queen Margaret University, Ηνωμένο Βασίλειο

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Η **Nicky Haire** είναι λέκτορας μουσικοθεραπείας στο Queen Margaret University Edinburgh. Υπηρετεί ως αναπληρώτρια συντάκτρια του *Approaches*. [nhaire@qmu.ac.uk]

Ιστορία δημοσίευσης:

Υποβολή 5 Δεκ. 2025

Αποδοχή 7 Δεκ. 2025

Δημοσίευση 18 Δεκ. 2025

Ελληνική μετάφραση: Μίτσου Ακογιούνογλου

Ήταν χαρά μου να ενταχθώ στην ομάδα του *Approaches* τον Ιανουάριο του 2023, και τα τελευταία τρία χρόνια πέρασαν πολύ γρήγορα. Η συνεργασία μου με την Andeline, τον Γιώργο και τη Lucy, καθώς και η επικοινωνία με διαφορετικούς συγγραφείς, κριτές και αναγνώστες, αποτέλεσαν μεγάλη τιμή. Η κοινή μας σκέψη για το πώς να επεκτείνουμε, να διαμορφώσουμε και να αναπτύξουμε περαιτέρω το περιοδικό ήταν μία από τις πιο ευχάριστες πτυχές αυτής της θέσης. Έμαθα πολλά από το κάθε μέλος της συντακτικής ομάδας και μου άρεσε ιδιαίτερα η ανοιχτή διάθεση καθώς και οι διερευνητικές και παιγνιώδεις προσκλήσεις για συνεργασία.

Όταν με κάλεσαν να υποβάλω αίτηση για τη θέση της αναπληρώτριας συντάκτριας, πήρα κάθε ένα από τα γράμματα της λέξης APPROACHES και τα χρησιμοποίησα ως μικρούς καταλύτες για να δηλώσω το πώς φανταζόμουν τον εαυτό μου να συνεργάζεται με την ομάδα και τι πιστεύω ότι θα μπορούσα να προσφέρω. Κάνοντας μια αναδρομή, οι λέξεις μου – **Arts-based inquiry** (έρευνα βασισμένη στις τέχνες), **Possibilities** (δυνατότητες), **Plus** (συν), **Resonances** (αντηχήσεις), **Open (access)** (ανοικτή [πρόσβαση]), **Attitude** (στάση), **Creativity** (δημιουργικότητα), **Humour** (χιούμορ), **Ethos** (ήθος), **Supporting scholarship** (υποστήριξη της επιστημονικής ενασχόλησης) – εξακολουθούν να προσφέρουν μια δημιουργική εισαγωγή στον ρόλο του *Approaches* στο πεδίο της μουσικοθεραπείας και πέρα από αυτόν, και πιο ευρέως προσφέρουν σημεία για προβληματισμό σχετικά με το τι πιστεύω ότι ένα περιοδικό μπορεί να κάνει.

Εκτός από το να χρησιμοποιήσω αυτό το σημείωμα σύνταξης για να ευχαριστήσω όλους με τους οποίους συνεργάστηκα, η πρόθεσή μου ήταν να αναστοχαστώ λίγο πάνω στον χρόνο μου στο *Approaches* και στον ρόλο της αναπληρώτριας συντάκτριας. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, βρέθηκα

να επανεξετάζω ιδέες γύρω από το προηγούμενο σημείωμα σύνταξής μας (dos Santos και συν., 2025) και να σκέφτομαι ερωτήματα πολύ πέρα από τον δικό μου ρόλο ως αναπληρώτριας συντάκτριας του περιοδικού.

ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΡΟΗ

Στη βασισμένη στις τέχνες εξερεύνηση των σκέψεων και των εμπειριών της «θυροφύλαξης» (gatekeeping) (dos Santos και συν., 2025), οι συντάκτες του *Approaches* ασχοληθήκαμε με μια ατομική καλλιτεχνική αναστοχαστική διαδικασία. Συλλογικά, αυτές οι αναζητήσεις οδήγησαν σε νήματα σκέψης που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης. Ξαναδιαβάζοντας τους αναστοχασμούς της Andeline dos Santos αναφορικά με το αρχικό της αίσθημα ως μια νέα ερευνήτρια η οποία διαχωρίζεται από έναν πιο έμπειρο ερευνητή από ένα ποτάμι που κυλάει, με εντυπωσίασε η ζωντάνια της περιγραφής. Η κατανόηση των διαφορετικών επιπέδων εμπειρίας ως σημείων παύσης, ενώ ταυτόχρονα κοιτάζουμε απέναντι σε ένα πεδίο γνώσης που ρέει, φάνηκε, κατά τη γνώμη μου, να αιχμαλωτίζει τη δική μου αίσθηση της γνώσης ως μιας διαρκώς αναδυόμενης, διευρυνόμενης διαδικασίας. Πηδώντας πέρα από το ποτάμι καθώς αποκτούμε περισσότερη γνώση, ίσως δεν κινούμαστε απλώς μεταξύ του να γνωρίζουμε και του να μη γνωρίζουμε, αλλά κινούμαστε μέσα από τη γνώση.

Στο πρόσφατο άρθρο τους, οι Lewsley et al. (2025) αρθρώνουν μια *φεμινιστική ηθική της φροντίδας* μέσα από τη συν-δημιουργική τους αφήγηση της υγείας ενός τμήματος του ποταμού Dyarubbin στη Δυτική Αυστραλία. Μέσω αφηγηματικής έρευνας, αντλούν από τις βιωματικές αλληλεπιδράσεις τους με αυτόν τον ποταμό για να αμφισβητήσουν τις εμπειρίες των «πατερναλιστικών, εξαγωγικών και ανθρωποκεντρικών» (σ. 525) τρόπων γνώσης που ευνοούν κανονιστικές παροδικότητες και ακολουθούν αναμενόμενες γραμμικότητες στην παραγωγή ακαδημαϊκής γνώσης. Η αλληλεπίδραση τους με τον ποταμό με αυτόν τον τρόπο επέτρεψε έναν ενσώματο διάλογο που κινήθηκε πέρα από μια απλή ανθρώπινη γνώση και ποταμίσια ροή. Η κοινωνία των συγγραφέων με τον ποταμό θα μπορούσε να συνοψιστεί με την ιδέα της Donna Haraway (2016) για τη *συνποίηση*, ή τη συν-δημιουργία.

ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΡΟΗ

Το σημείο εκκίνησης των Lewsley et al. (2025) ήταν η ερώτηση: «Πώς πας, ποταμέ;» Μου άρεσε αυτή η ερώτηση και τη χρησιμοποίησα ως καταλύτη για μια καλλιτεχνική αναστοχαστική εξερεύνηση του δικού μου ρόλου ως αναπληρώτριας συντάκτριας τα τελευταία τρία χρόνια. Ηχογράφησα έναν ατομικό αυτοσχεδιασμό 6-7 λεπτών χρησιμοποιώντας το βιολί μου και στη συνέχεια ζωγράφισα ελεύθερα ενώ άκουγα την ηχογράφηση που μόλις είχα κάνει. Στη συνέχεια, έγραφα κάποιους σύντομους αναστοχασμούς. Έχω αναφερθεί σε αυτό αλλού ως *σκέψη μέσω αυτοσχεδιασμού* (Haire, 2022). Το σχέδιο που προέκυψε φάνηκε να αποτυπώνει μια επεκτατική ορμή υδάτινης ενέργειας. Παρακάτω περιλαμβάνω ένα σύντομο απόσπασμα μαζί με τη χειρόγραφη εικόνα.

Επανάληψη και αίσθημα ζωντάνιας. Εικόνες νερού που κυλάει πάνω στα βράχια. Ορμητικά ρεύματα και αλλαγές στην ταχύτητα ήρθαν στο νου μου... Υπήρχε πολλή κίνηση στο παίξιμό μου... λιγότερο από μια αίσθηση ενός αργοκίνητου βαθύ ποταμού... Νομίζω ότι παρασύρθηκα από ένα ρεύμα.

Η αίσθηση της κίνησης του ποταμού, για μένα, προσφέρει μία δημιουργική ιδέα σχετικά το πώς η γνώση αναδύεται και μεταβάλλεται με τη ροή του χρόνου.

Η ΡΟΗ ΕΝΟΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Ένα διαλογικό ήθος είναι κάτι το οποίο με ώθησε να κάνω αίτηση για τη θέση της αναπληρώτριας συντάκτριας. Η έμφαση στην κριτική αναστοχαστικότητα και στον διάλογο είναι μία σημαντική πτυχή του έργου μου, και γνωρίζω ότι πολλοί νέοι συγγραφείς, αλλά και πιο έμπειροι ερευνητές και επαγγελματίες, υποβάλλουν τις εργασίες τους στο *Approaches* ακριβώς λόγω της ισχυρής υποστήριξης που δίνεται στη γνώση ως μια αναδυόμενη και συνεχιζόμενη διαδικασία. Παράλληλα, το γεγονός ότι είναι ένα περιοδικό διαμαντένιας ανοικτής πρόσβασης υποστηρίζει μια μη μονοπωλιακή θέση και συμβάλλει στην καλλιέργεια της μη γραμμικής φύσης της γνώσης.

Πώς πας, περιοδικό;

Δεν είναι μόνο έργο των συντακτών να βρουν έναν τρόπο να διασχίσουν έναν ποταμό ή να κατασκευάσουν σημεία ανάπαυσης στην όχθη. Στην πιο ζωντανή τους μορφή, τα περιοδικά υπάρχουν μέσω της συγγραφικής και της αναγνωστικής κοινότητας, τοποθετημένα κάπου ενδιάμεσα, προσφέροντας έναν δίαυλο για ανταλλαγή της γνώσης. Αυτή η θέση ανταποκρίνεται απαραίτητα στο πλαίσιο και στις συνθήκες, θα μπορούσε να πει κανείς, ίσως κάπως όπως η ιδέα της Haraway (2016) περί *ευθύνης ικανότητας-απόκρισης* (response-ability). Στην ακαδημαϊκή έρευνα – όπως αυτή που πραγματοποιείται μέσω του *Approaches* – θα μπορούσε να πει κανείς ότι ως περιοδικό είμαστε υπεύθυνοι και αποκρινόμαστε στη φροντίδα της ροής της γνώσης.

ΠΕΟΝΤΑΣ

Το *Approaches* εισέρχεται σε μια μεταβατική περίοδο, καθώς υιοθετούμε ένα μοντέλο κυλιόμενων δημοσιεύσεων, παράλληλα με αλλαγές στη σύνθεση της συντακτικής μας ομάδας, καθώς κάποιοι συνάδελφοι αποχωρούν και άλλοι προστίθενται. Αυτή η κίνηση, αν και απαιτεί σημαντική διοικητική

οργάνωση, επιτρέπει επίσης μια επανεκτίμηση του τρόπου λειτουργίας του *Approaches* και μια αναθεώρηση της συνεχιζόμενης ανάπτυξής του.

Η συμμετοχή μου στη συντακτική ομάδα του *Approaches* μου έχει προσφέρει πολλά σχετικά με την ακαδημαϊκή και ερευνητική μου πορεία. Οι καταλύτες που χρησιμοποίησα για τη δημιουργία μια δήλωσης πρόθεσης όταν υπέβαλα αίτηση για τη θέση της αναπληρώτριας συντάκτριας θα παρέμεναν οι ίδιοι αν έκανα αίτηση για τη θέση αύριο.

Λυπάμαι που φεύγω, αλλά ταυτόχρονα ανυπομονώ να επαναφέρω τη ροή της μουσικοθεραπευτικής πράξης στην εβδομάδα μου. Νιώθω ενθουσιασμό με την απήχηση του *Approaches Plus* και για τον τρόπο προσέγγισης των ενδιαμέσων και «παρασκηνιακών» πτυχών της επιστημονικής ενασχόλησης, για τις οποίες έχουμε προσπαθήσει να δημιουργήσουμε ένα «σπίτι». Υπάρχουν τόσες πολλές κρυφές εμπειρίες ως μέρος της έρευνας και της μελέτης που συχνά παραλείπονται από την στείρα εκδοχή των γεγονότων. Οι αφηγήσεις που δεν αρθρώνονται μου φαίνονται εξίσου ενδιαφέρουσες και σημαντικές με την «καθαρή» εκδοχή των γεγονότων που συνήθως παραμένει, και προσφέρουν έναν τρόπο να γνωρίσει κανείς με έναν συγγραφέα μέσω του διαλόγου για τη διαδικασία τους.

Το *Approaches* συνεχίζει να υποστηρίζει την καλλιέργεια μιας κουλτούρας έρευνας και επιστημονικής μελέτης μέσω της τρέχουσας χορηγίας των ερευνητικών διαλέξεων στο Queen Margaret University (QMU). Πρόσφατα, υποδεχθήκαμε την Kat McFerran στο QMU για μια συναρπαστική παρουσίαση σχετικά με τη μουσική ευχαρίστηση και τη θεραπεία της ανηδονίας στη μουσικοθεραπεία. Είμαστε επίσης πολύ ενθουσιασμένοι για την επερχόμενη στρογγυλή μας τράπεζα στο 18ο Παγκόσμιο Συνέδριο Μουσικοθεραπείας στη Μπολόνια με θέμα: «Γέφυρες αναγνώρισης και επιστημονικής δικαιοσύνης: Ένας διάλογος με ένα περιοδικό ανοικτής πρόσβασης». Ελπίζω να σας δω εκεί!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- dos Santos, A., Haire, N., Bolger, L., & Τσίρης, Γ. (2024). Εικόνες «θυροφύλαξης». *Approaches: Ένα Διεπιστημονικό Περιοδικό Μουσικοθεραπείας*, 16(2), 158-163. <https://doi.org/10.56883/aijmt.2024.569>
- Haire, N. (2022). *"How can you have music therapy without humour?": A phenomenologically informed arts-based reflexive study exploring humour in music therapy with persons living with dementia*. [Doctoral thesis, University of Edinburgh]. <https://hdl.handle.net/1842/38803>
- Haraway, D. (2016). *Staying with the trouble: Making kin in the Chthulucene*. Duke University Press.
- Lewsley, H., Vermeulen, B., Dollin, J., & Ryan, M. (2025). Storying the river: Toward a feminist ethics of care. *Environmental Humanities*, 17(2), 525-535. <https://doi.org/10.1215/22011919-11713430>